

ADVIES
VAN 25 JUNI 2025
OVER DE STARTNOTA GEWESTELIJK RUP
E34 – COMPLEX KAPRIJKE

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	ALGEMENE BEOORDELING	1
III.	INTEGRALITEIT EN GLOBALITEIT COMPLEX KAPRIJKE IN OMBOUW E34 NAAR EUROPESE HOOFDWEG	2
IV.	RELATIE MET RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN VLAANDEREN	2
V.	PLANVOORNEMEN	3
VI.	PLANOLOGISCHE COMPENSATIE	4
VII.	ALTERNATIEVENONDERZOEK	5

I. SITUERING

1. SARO ontving op 1 mei 2025 een adviesvraag van Vlaams minister van Omgeving Jo Brouns over de startnota bij het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'E34 – Complex Kaprijke'.¹

Met voorliggend advies, goedgekeurd door de raad op 25 juni 2025, komt SARO tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn van 60 dagen.

2. Op 8 juli 2022 gaf de Vlaamse Regering de minister van Omgeving de opdracht om een startnota voor te bereiden voor de opstart van een geïntegreerd planproces voor de opmaak van een gewestelijk RUP, in afwijking van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), voor de bouw van een op- en afrittencomplex op de E34 ter hoogte van de N456 (Vaartstraat) in Kaprijke. Hierbij diende ook een uitspraak te worden gedaan over een omleidingsweg rond de kern van Lembeke.
3. Op 9 juni 2023 werd aan het historisch gegroeid bedrijf Lotus Bakeries in Lembeke een planologisch attest verleend om de groei van de productie op korte termijn plaats te geven.
4. In de startnota worden drie plandoelstellingen geformuleerd:
 1. Het plan beoogt de uitbouw van een functioneel en compact op- en afrittencomplex op de E34 (N49) ter hoogte van de N456 (Vaartstraat) in Kaprijke.
 2. Er wordt voorzien in een omleidingsweg als interlokale weg, met als doel de dorpskern van Lembeke te ontlasten en de leefbaarheid in de kern te verbeteren. Hierbij wordt ook de reservatiestrook van het Gewestplan op het grondgebied van Kaprijke die niet meer nodig is, afgeschaft.
 3. Het plan beoogt de planologische uitbreiding van het historisch gegroeid bedrijf Lotus Bakeries in Lembeke.²
5. Het studiegebied voor de uitwerking van de plandoelstellingen bestaat uit drie deelgebieden, met name het 'Complex Kaprijke', het 'Scheutbos' en het 'WUG Kleine Zuidstraat'. In het eerste deelgebied is het planproces gericht op drie samenhangende onderdelen, namelijk het geplande aansluitingscomplex in Kaprijke, de omleidingsweg rond Lembeke, en de uitbreiding van het historisch gegroeide bedrijf Lotus Bakeries. De andere twee deelgebieden worden meegenomen in functie van planologische compensatie.

II. ALGEMENE BEOORDELING

6. SARO formuleert volgende strategische bemerkingen bij de startnota voor het geplande gewestelijk RUP 'E34 – complex Kaprijke':
 - a. De raad vraagt aandacht voor de integraliteit en globaliteit van het complex Kaprijke in de ombouw van de E34 naar een Europese hoofdweg (zie deel III).
 - b. Het geplande gewestelijk RUP wijkt af van het richtinggevend gedeelte van het RSV. De raad stelt vast de startnota deze afwijking onvoldoende motiveert. SARO acht het -met het oog op

¹ <https://dsi.omgeving.vlaanderen.be/fiche-detail/aa7cab41-3260-4433-9ee7-0f663ab52fe4>

² Startnota, pag. 12

de juridische robuustheid van het planinitiatief- noodzakelijk om de startnota op dit punt beter te onderbouwen (zie deel IV).

- c. Het afgeleverde planologisch attest voor het historisch gegroeid bedrijf Lotus Bakeries vormt de leidraad voor de planologische uitbreiding van het bedrijf. De raad vraagt bij de opmaak van het geplande gewestelijk RUP ook aandacht voor de nabestemming van het bedrijventerrein in het geval de bedrijfsactiviteiten van Lotus Bakeries in Lembeke zouden worden stopgezet (zie deel V).
- d. De startnota gaat uit van planologische compensatie voor het bijkomend aanbod aan harde bestemmingen als gevolg van voorliggend planinitiatief. De raad heeft enkele vragen / bedenkingen bij de voorgestelde planologische compensatieregeling (zie deel VI).
- e. De raad neemt akte van de in de startnota opgenomen te onderzoeken alternatieven voor de aanleg van het aansluitingscomplex in Kaprijke, de omleidingsweg rond Lembeke en de planologische compensatiegebieden. De raad vraagt om deze alternatieven op alle aspecten (milieu, natuur, landschap, mobiliteit enz.) te onderzoeken zodat ze op een volwaardige manier aan elkaar kunnen worden afgewogen (zie deel VII).

III. INTEGRALITEIT EN GLOBALITEIT COMPLEX KAPRIJKE IN OMBOUW E34 NAAR EUROPESE HOOFDWEG

- 7. Internationale context E34. De raad vraagt aandacht voor de internationale context en de positionering van de E34 daarin. De Europese hoofdweg E34 is een strategische corridor in het verbinden van de havens van Oostende, Port of Antwerp-Bruges en North Sea Port. Het herdefiniëren van E34 tot een multimodale corridor als (interne) verbinding tussen onze zeehavens is een belangrijke sleutel tot een duurzame toekomst voor Vlaanderen, het versterken van onze concurrentiepositie en het vernieuwen van verouderde infrastructuur. De startnota (pag. 11) maakt melding van de E34 als onderdeel van het TEN-T netwerk. Europa heeft binnen de context van TEN-T recent ook militaire corridors aangeduid waarbij de E34 is geselecteerd. Dit heeft mogelijk (infrastructurele) gevolgen, ook voor het complex Kaprijke. Het is aangewezen om in de startnota melding te maken van deze specifieke aanduiding en de mogelijke effecten hiervan.
- 8. Spoor als onderdeel E34-corridor. Naast de weg- en leidinginfrastructuur dient ook het spoor een onderdeel te zijn van de E34-corridor. Rekening houdend met de congestie op het spoornetwerk tussen Gent en Antwerpen en de ambities met betrekking tot modal shift is een goede rechtstreekse spoorverbinding tussen de zeehavens meer dan ooit belangrijk. De havenspoorlijn L77 werd reeds aangekondigd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (1997) en blijft bijzonder actueel.
- 9. Samenhang projecten. Met de ombouw van de E34 zijn er heel veel projecten verbonden die niet alleen los van elkaar maar eveneens samenhangend met elkaar dienen bekeken te worden: realisatie Oosterweelverbinding, optimalisatie AX, Tractaatweg, Waaslandhaven, Leidingstraat Zelzate – Kallo, Schakelpunt N49 Moerbeke – Kruisstraat, Zelzate-Oost, E34-complex Kaprijke, Conceptuele Ontwerpoefening Zelzate... Naar aanleiding van voorliggende startnota acht SARO het wenselijk om gelet op de veelheid van processen en projecten een evaluatie, en desgevallend een bijsturing, op te maken voor het streefbeeld van de E34 in zijn totaliteit.

IV. RELATIE MET RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN VLAANDEREN

- 10. Afwijking RSV. De startnota (pag. 19) verduidelijkt dat de aanleg van een aansluitingscomplex in Kaprijke een afwijking inhoudt van het richtinggevend gedeelte van het RSV. De startnota verwijst daarbij naar de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken omwille van dringende sociale,

economische en budgettaire redenen, op basis van de VCRO (artikel 2.1.2, §3).³

De raad erkent de in de VCRO ingebouwde mogelijkheid om in specifieke gevallen af te wijken van het RSV, maar benadrukt dat de uitzonderingsgronden voor een dergelijke afwijking grondig en duidelijk gemotiveerd moeten worden. De raad stelt vast dat de startnota (pag. 19) weliswaar vermeldt dat de afwijking te verantwoorden is om *'het functioneren van de E34 als hoofdweg te kunnen garanderen, en vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid'*, maar deze argumentatie nauwelijks verder onderbouwt.

De startnota (pag. 20) stelt terecht dat de ombouw van de E34 gericht is op het garanderen van de verbindingsfunctie van een 'hoofdweg'. De startnota motiveert evenwel niet op welke manier de aanleg van een aansluitingscomplex (met op- en afritten) in Kaprijke hiertoe bijdraagt. De raad merkt op dat deze aanleg net aanleiding geeft tot afwijkingen van de ruimtelijke inrichtingsprincipes voor hoofdwegen, zoals vastgelegd in het RSV, die erop gericht zijn om de verbindingsfunctie van hoofdwegen te garanderen.

De raad erkent dat er vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid bij de ombouw van de E34 tot hoofdweg gezocht moet worden naar een conflictvrije oplossing, waarbij doorgaand verkeer op de E34, kruisend verkeer van de N456, landbouwverkeer en fietsverkeer van elkaar worden gescheiden. De startnota motiveert evenwel niet waarom hierbij voorzien moet worden in open afrijmogelijkheden van de E34 naar de N456 en vice versa. De raad merkt op dat het RSV (pag. 370) het aantal op- en afritten op hoofdwegen net beperkt met het oog op verkeersveiligheid.

Wat betreft de verkeersleefbaarheid merkt de raad op dat het geplande gewestelijk RUP focust op het verbeteren van de verkeersleefbaarheidsproblemen in de dorpskern van Lembeke. Deze problemen zijn het gevolg van zwaar verkeer - zowel van en naar het bedrijf Lotus Bakeries als ander vrachtverkeer - dat doorheen de dorpskern rijdt. De raad merkt op dat lokale verkeersleefbaarheidsproblemen op zich onvoldoende uitzonderingsgrond vormen om een afwijking van het RSV te verantwoorden.

De raad acht het -gelet op bovenstaande argumenten- en met het oog op de juridische robuustheid van het planinitiatief noodzakelijk om de afwijking van het RSV beter te onderbouwen in de startnota.

V. PLANVOORNEMEN

11. Uitbreiding bedrijf Lotus Bakeries. De startnota (pag. 24) verduidelijkt dat het afgeleverde planologisch attest als leidraad dient voor de planologische uitbreiding van het bedrijf Lotus Bakeries in Lembeke. De raad stelt vast dat het planvoornemen voor het volledige bedrijventerrein uitgaat van de typevoorschriften voor een bedrijventerrein, aangevuld met specifieke inrichtingsbepalingen. Positief is dat daarbij -in lijn met de ruimtelijke ontwikkelingsprincipes van de Strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen- ingezet zal worden op het slim verdichten van het bestaande bedrijventerrein, zoals het maximaal inzetten op gestapeld bouwen en zuinig ruimtegebruik.

Om de leefbaarheid van het dorp Lembeke te kunnen garanderen dient de impact van de uitbreidingsvragen van Lotus Bakeries te worden afgewogen binnen het bestaand ruimtelijk

³ De E34 (N49/A11) is in het bindend gedeelte van het RSV geselecteerd als hoofdweg voor het traject tussen Antwerpen-Linkeroever en Westkapelle. Deze weg maakt ook onderdeel uit van het TEN-T netwerk. De regio rond Kaprijke maakt deel uit van het buitengebied.

De aanleg van een aansluitingscomplex in Kaprijke houdt een afwijking in van het richtinggevend gedeelte van het RSV omdat kernen in het buitengebied volgens het RSV niet rechtstreeks aangesloten worden op het hoofdwegennet. Bovendien zou de afstand tussen de op- en afrittencomplexen op de E34 door een aansluitingscomplex in Kaprijke minder dan 8 km bedragen, hetgeen niet in overeenstemming is met de inrichtingsprincipes voor hoofdwegen zoals opgenomen in het richtinggevend gedeelte van het RSV.

weefsel, met respect voor de woonkern.

De raad merkt op dat de startnota geen uitspraak doet over de nabestemming van het bedrijventerrein. In het huidige gewestelijk RUP *'Historisch gegroeid bedrijf Lotus Bakeries te Kaprijke'* is bepaald dat bij de stopzetting van de bedrijfsactiviteiten de nabestemming *'reservegebied economische activiteiten'* van toepassing is.⁴ De raad vraagt aandacht voor de nabestemming van het bedrijf Lotus Bakeries.

12. Planologische compensatie. De raad stelt vast dat het planvoornemen (startnota, pag. 23) compensaties inhoudt op vlak van natuur en landbouw, en compensaties gekoppeld aan de bescherming en versterking van de open ruimte. Het is onduidelijk of de beoogde planologische compensatie in het kader van voorliggend planinitiatief (deels) gerealiseerd zal worden binnen het geplande gewestelijk RUP of binnen andere planinitiatieven. De raad verwijst naar zijn bemerkingen dienaangaande onder punt 15.

VI. PLANOLOGISCHE COMPENSATIE

13. Scope. De startnota (pag. 44) en de Nota aan de Vlaamse Regering (pag. 4) vermelden dat er planologische compensatie wordt voorzien voor het volledige bijkomende aanbod aan harde bestemmingen dat voortvloeit uit het voorliggende planinitiatief, waaronder het aansluitingscomplex, de omleidingsweg en de uitbreiding van Lotus Bakeries.

De raad merkt op dat de startnota op sommige plaatsen (pag. 8, 10, 21) evenwel lijkt te suggereren dat er enkel planologische compensatie wordt voorzien voor de uitbreiding van het bedrijventerrein van Lotus Bakeries. De raad vraagt hierover verduidelijking.

14. Compensatie HAG-gebieden in 'Scheutbos'. De startnota (pag. 4) verduidelijkt dat een aantal planonderdelen momenteel bestemd zijn als herbevestigd agrarisch gebied (HAG) en het voorgenomen plan delen daarvan zal herbestemmen in functie van de plandoelstellingen. Het planvoornemen gaat uit van planologische compensatie voor deze inname in (een of beide van) de deelgebieden *'Scheutbos'* en *'WUG Kleine Zuidstraat'*, door de omzetting van harde bestemmingen naar *'bouwwrij agrarisch gebied'*.

De startnota (o.a. pag. 5, 17, 21, 32, 41) vermeldt dat het deelgebied *'Scheutbos'* deel uitmaakt van de bosstructuur Lembeekse bossen-Kwadebossen-Scheutbos, waarvoor in het operationeel uitvoeringsprogramma (actie 55) voor de regio Veldgebied Brugge-Meetjesland (2007) is voorzien in de opmaak van een gewestelijk RUP. De raad stelt vast dat één van de prioriteiten van dit geplande gewestelijk RUP het omzetten betreft van het (/een) gedeelte van het Scheutbos met bestemming *'woonpark'* naar *'bosgebied'*.⁵

De raad merkt op dat de contour van het deelgebied *'Scheutbos'* in voorliggende startnota slechts een beperkt deel van het actiegebied 55 omvat, en enkel een gedeelte van het Scheutbos met bestemming *'woonpark'*. Het is onduidelijk hoe de beoogde planologische compensatie binnen dit beperkte gebied afgestemd zal / kan worden op de prioriteiten uit het operationeel uitvoeringsprogramma. De raad vraagt hierover verduidelijking.

De raad vraagt te onderzoeken of het opportuun is om de contour van het deelgebied *'Scheutbos'* te verruimen binnen het bredere actiegebied 55, dat mogelijks meer mogelijkheden biedt voor de planologische compensatie van het HAG zonder de voorziene planologische bosuitbreiding in gevaar te brengen.

15. Effectieve realisatie. De raad merkt op dat planologische compensatie niet expliciet is opgenomen als plandoelstelling, maar dat het planvoornemen (startnota, pag. 23) wel compensaties inhoudt op vlak van natuur en landbouw, en compensaties gekoppeld aan de bescherming en versterking

⁴ De startnota (pag. 51) verduidelijkt dat om dit te kunnen benutten en een nieuwe vergunning aan te vragen er eerst een RUP nodig is om te beslissen over de inrichting van het reservegebied.

⁵ Operationeel uitvoeringsprogramma (actie 55) voor de regio Veldgebied Brugge-Meetjesland (2007), pag. 20

van de open ruimte. Het is hierdoor onduidelijk of de planologische compensatie in het kader van voorliggend planinitiatief (deels) gerealiseerd zal worden binnen het geplande gewestelijk RUP of binnen andere planinitiatieven.

De startnota (pag. 44) vermeldt in die zin dat de oppervlakte HAG die in voorliggend plan ingenomen wordt voor het aansluitingscomplex, de lijninfrastructuur en de uitbreiding van het bedrijventerrein gecompenseerd zal worden bij de opmaak van het gewestelijk RUP voor het gebied '*Lembeekse bossen*'. Voor het deelgebied '*WUG Kleine Zuidstraat*' doet de startnota hierover evenwel geen uitspraak.

De raad vraagt hierover verduidelijking. SARO benadrukt het belang van de effectieve realisatie van de planologische compensatie.

VII. ALTERNATIEVENONDERZOEK

16. Alternatievenonderzoek. De startnota omvat 4 inrichtingsalternatieven voor het aansluitingscomplex te Kaprijke: een halfklaveroplossing met 4 takken, een halfklaveroplossing met 3 takken, een Hollands complex met 4 takken, en een Hollands complex met 3 takken. De raad neemt akte van deze 4 inrichtingsalternatieven.

Daarnaast neemt de raad akte van de 4 tracéalternatieven voor de omleidingsweg rond Lembeke, met name: N1 Z1, N1 Z2, N2 Z1 en N2 Z2. Elk van deze tracés volgt een boogvormig verloop rond de dorpskern van Lembeke, van noordelijke naar zuidoostelijke richting. Ze verschillen onderling in de positie van hun aansluitingen op respectievelijk de N456 (Vaartstraat) en de Grensstraat.

Tot slot omvat de startnota de twee alternatieve compensatiegebieden: het '*Scheutbos*' en het '*WUG Kleine Zuidstraat*'. De raad verwijst in dat verband naar zijn eerdere bemerkingen aangaande de contour van het deelgebied '*Scheutbos*' (zie punt 14).

De raad vraagt om alle voorgestelde alternatieven op alle aspecten (milieu, natuur, landschap, mobiliteit enz.) te onderzoeken zodat ze op een volwaardige manier aan elkaar kunnen worden afgewogen.

Het is wenselijk bij de te onderzoeken aspecten het huidig functioneren ten aanzien van de landbouwsector in kaart te brengen alsook het toekomstig effect bij inrichting. De weg versnipperd een goed gestructureerd landbouwgebied en HAG, een gebied dat volgens de AGNAS-visie beschermd moet worden. De compensatie van HAG zal niet rechtstreeks kunnen dienen voor de getroffen landbouwers want de zones die vermeld worden, zijn verder gelegen en vooral op vandaag ook al in landbouwgebruik. Het functioneel landbouwverkeer in deze regio dient mee in kaart gebracht te worden (aan- en afvoer van landbouwbedrijven in de regio; en verkeer tussen boerderijen en percelen).